

Kyrknyckeln

En tidning från Svenska kyrkan i Luleå • Nr 4 2021

Tema

Eftervärme

Musiken bar Ola
genom sorgen

Emmas blogg – ett
arkiv över livet
Sid 6-7

Bryt en tradition!
Sid 8-9

Lita på att det ljusnar
Sid 15

Svenska kyrkan
I LULEÅ

**Journalhavande
PRÄST**

AKUT SAMTALS- OCH KRISSTÖD

TELEFON: 112
CHATT
DIGITALT BREV

[www.svenskakyrkan.se/
jourhavandeprest](http://www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprest)

Svenska kyrkan

PALVELEVA PUHELIN

020-26 25 00

www.svenskakyrkan.se/palvelevapuhelin

JOKA ILTA KLO 21-24

Ruotsin kirkko

I detta nummer

En sång om Ella	sid 3-5
Hela livet ryms i bloggen	sid 6-7
God jul och gott nytt år – bryt en tradition!	sid 8-9
Återblick med eftervärme	sid 10-11
Krönika: Jesus ger frid och fred	sid 12
Kyrknyckeln läggs ner	sid 13
Notiser	sid 14
Kultur: Lita på att det ljusnar	sid 15
Julinsamlingen 2021	sid 16

OMSLAGSBILD: Ola Engström. Foto: Hans Granqvist.

Allt har en början och ett slut

Om några dagar firar vi första advent. Det betyder ankomst och är början på ett nytt kyrkoår. Min längtan efter advent och jul är större än tidigare år. Det beror förmodligen på en stark inneboende önskan om att livet ska återgå till det lite mer normala, det lite mindre oroliga efter en lång tid i pandemins skugga. Jag längtar efter att ta fram adventsljusstakarna och julstjärnan, efter att baka lussekatter och umgås med familj och nära vänner. Allt det där vanliga som värmer i vintermörkret. Allra mest önskar jag att alla tappra änglar inom vården ska få möjlighet att göra detsamma.

Det här är sista gången Kyrknyckeln ges ut. Därefter läggs tidningen ner. Den har funnits sedan 1977 med Nederluleå församling som utgivare. Mellan åren 1966 och 1976 fanns föregångaren Nederluleå kyrkoblad, en tidning i det mindre formatet. Sedan 2013 har Nederluleå församling och Luleå domkyrkoförsamling – Svenska kyrkan i Luleå – gett ut Kyrknyckeln tillsammans. Vårt mål har varit att göra en tidning om livsfrågor och tro i vid bemärkelse och att vara en röst från Svenska kyrkan i det offentliga samtalet. Hoppas att vi har lyckats med det! Kyrkoherde Richard Marklund berättar om nedläggningen på sidan 13.

I detta sista nummer medverkar Ola Engström och Emma Berkman med livsberättelser om sorg och sjukdom och vägen vidare. Bland det övriga innehållet vill jag tipsa om mittuppslaget. Där finns ett urval av det som händer i kyrkorna från advent till trettondagen, till exempel *syftsöndag* (ja, du läste rätt!) som församlingarnas sverigefinska verksamhet bjuder in till på första advent. Under hela perioden pågår Act Svenska kyrkans julinsamling för alla människors rätt till ett värdigt liv.

Allra sist. Ett stort och varmt TACK till er läsare som har hört av er på olika sätt med hejarop, reflektioner och synpunkter på det ni läst. Det har varit oerhört värdefullt för redaktionen.

God jul!

Eva Bergman, redaktör

KN-Kyrknyckeln är en tidning från Svenska kyrkan i Luleå. Tidningen utges av Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling med fyra nummer per år och delas ut gratis till alla hushåll i församlingarna. Tidningen finns även att läsa på vår webbplats www.svenskakyrkan.se/lulea

Ansvarig utgivare: Kyrkoherde Richard Marklund, Nederluleå församling.
Ställföreträdande ansvarig utgivare: Domprost Charlott Rehnman, Luleå domkyrkoförsamling.

Redaktör: Eva Bergman (Nederluleå församling)
I redaktionen: Ulf Boström, Catrine Kostenius.

Hör gärna av dig via e-post till kyrknyckeln.lulea@svenskakyrkan.se

Redaktionens postadress: Nederluleå församling, att. Kyrknyckeln, Box 42, 954 21 Gammelstad.

Luleå domkyrkoförsamling, växel 0920-26 48 00
Nederluleå församling, växel 0920-27 70 00

Tryckt på miljövänligt papper hos Lule Grafiska AB.

Har du inte fått tidningen?
Mejla namn och adress till kyrknyckeln.lulea@svenskakyrkan.se

Följ oss på Facebook och Instagram

Luleå domkyrkoförsamling
facebook.com/luleadomkyrko
instagram.com/luleadomkyrko

Nederluleå församling
facebook.com/nederlulea
instagram.com/nederluleaforsamling

Svenska kyrkan
I LULEÅ

– Mitt band, Ola Engström band, spelar gubbrock, berättar Ola. Det är väldigt Lundelligt, texterna går åt Winnerbäck och Peter LeMarc. Men egentligen gillar jag nog visa mest, som Cornelis Vreeswijk och Evert Taube.

En sång om Ella

På nyårsafton är det tio år sedan Ola Engströms dotter Ella dog i en skoterolycka. Sorgen efter henne har vandrat genom olika stadier, men i alla år har musiken och låtskrivandet varit en bärande och helande kraft.

– Vi hade musiken tillsammans, Ella och jag.

Vardagsrummet hemma hos Ola Engström i Gammelstad andas musik. Akustiska gitarrer pryddigt uppstadade i sina ställ, digra skivsamlingar i vinyl och CD, pianot i ena hörnet och efter väggarna trängs bilder på husgudar som Bob Dylan, Lars Winnerbäck, Peter LeMarc och

Laleh. Och när det ringer i Olas telefon är det Dylans *Like a rolling stone* som ljuder.

Redan samma natt som Ella dog kände Ola ett starkt behov av att börja skriva ner sina tankar. Ord som så småningom blev till sånger.

– Just det där med att skriva texter

kom i gång på riktigt. Ella hade peppat mig mycket. Vi hade samma musiksmak. Vi gick på Laleh- och Winnerbäck-konserter tillsammans från det att hon var åtta år. Hon ville ofta att jag skulle spela och sjunga för henne. Jag minns hur hon satt i en av våra knallröda fåtöljer med benen uppdagna mot magen. Hon lyssnade, skrattade och grät om vart annat när jag spelade. Hon var min första försökspublik.

Den första tiden

Den första tiden minns Ola som katotisk. Så mycket folk som kom och

gick, blombud efter blombud, släkt och vänner, både Olas och Ellas. De samlades antingen hemma hos Ola eller hos Ellas mamma.

– Hon hade precis fyllt sexton år och hade en otroligt stor umgängeskrets, alla jämnåriga i stan visste vem hon var.

Flera av Ellas vänner har han fortfarande kontakt med. Varje år på nyårsafton är de ett gäng som går ut på isen och sänder upp ballonger mot skyn till minne av Ellas dödsdag.

– Det är roligt att träffa hennes kompisar. När de tog studenten var det fruktansvärt jobbigt, men nu är det fint.

Samtal om sorg

Någon av de första dagarna efter Ellas död kontaktade han Richard Marklund, präst i Nederluleå församling. Han hade hört talas om honom genom en vän och förstätt att Richard också genomgått en tragedi.

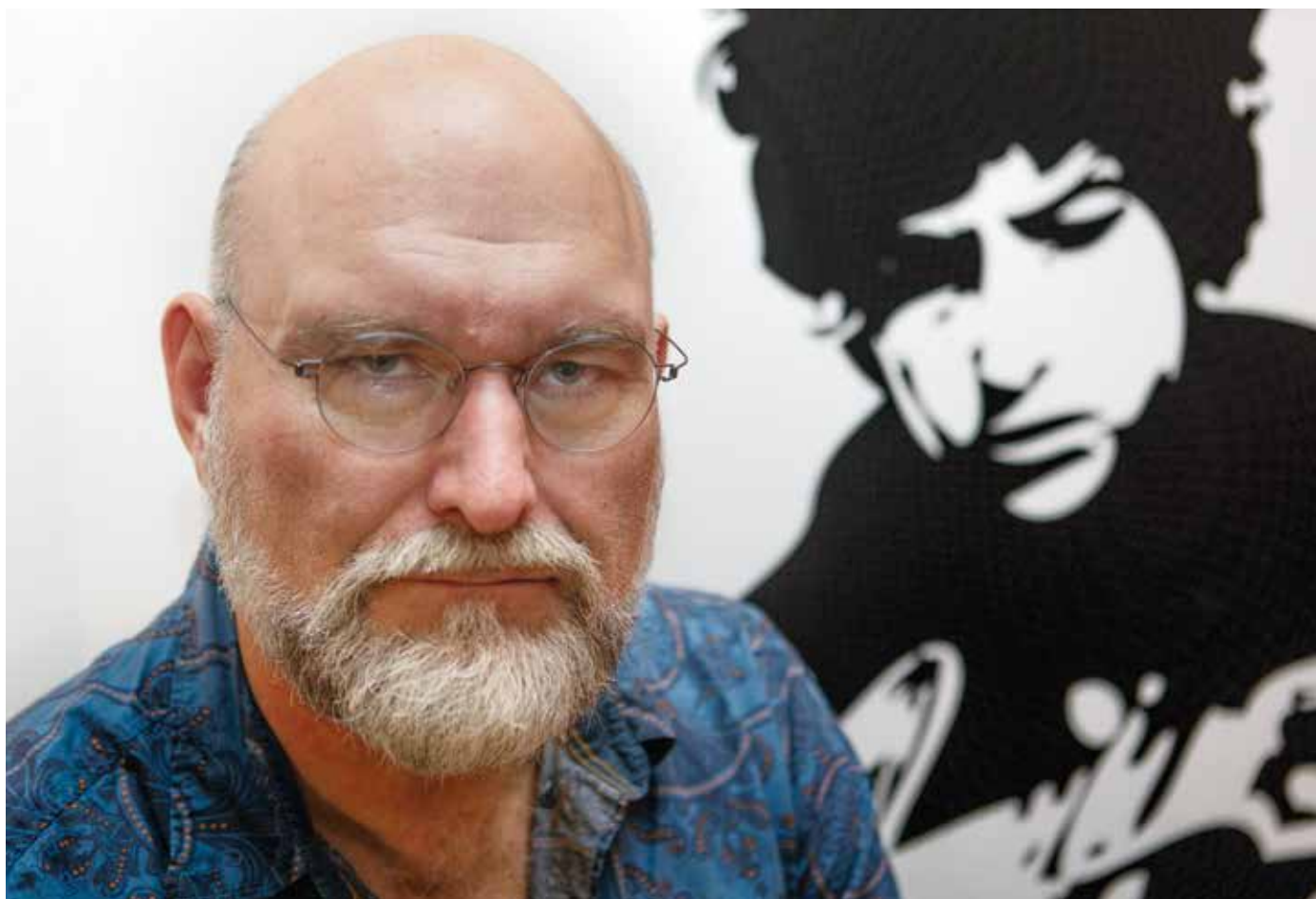
Du är min ängel

Du är min ängel, en ängel högt i det blå
Själen fylls av tankar, det är väl lätt att förstå
I mörkret är du med mig och i solens strålar och sken
Du finns där i mitt hjärta och i mina armar och ben
Du är musik, takt och ord, som vi delade en alltför kort stund på vår jord

Du är min ängel, en ängel högt i det blå
Minnen falnar och bleknar, livet det rullar på
Jag uppfyller mina drömmar, sådär på mitt egna sätt
Och vet att du nästan uppskattar det och tycker att jag gör rätt
Jag minns allt det där du sa, om att tro på sig själv, för att kunna må bra

Du är min ängel, en ängel högt i det blå
Solen går upp och solen går ner, även när vardan är grå
Och bakom alla molnen, skiner solen alltid så klar
Och hur det nu var och hur det nu är, finns kärleken alltid kvar

Text och musik: Ola Engström

Ola känner sig lite hedrad över att vara med i sista numret av Kyrknyckeln.

– Det är tråkigt att den ska läggas ner. Jag brukar läsa den när den kommer, ofta är det intressanta artiklar i den.

”

Det som jag tror att det gav mig, var att man kan faktiskt vara i sorg och ändå fortsätta leva

”

– Jag hade tänkt gå ur kyrkan i årtal men det hade aldrig blivit av, så jag tänkte jag ringer till min präst. Richard sa otroligt många kloka saker som jag har berättat för andra som förlorat sina barn. Till exempel sa han människan är starkare än du tror och livet går vidare vare sig du vill eller inte. Richards ord var väldigt mycket värda då. Det som jag tror att det gav mig, var att man kan faktiskt vara i sorg och ändå fortsätta leva.

Ola provade också att gå med i en sorgegrupp i Petrigården.

– Om det är religiöst så slutar jag, tänkte jag. Men det var otroligt bra, jag fick träffa föräldrar i liknande situation och alla fick vi prata ut om vad vi varit med om.

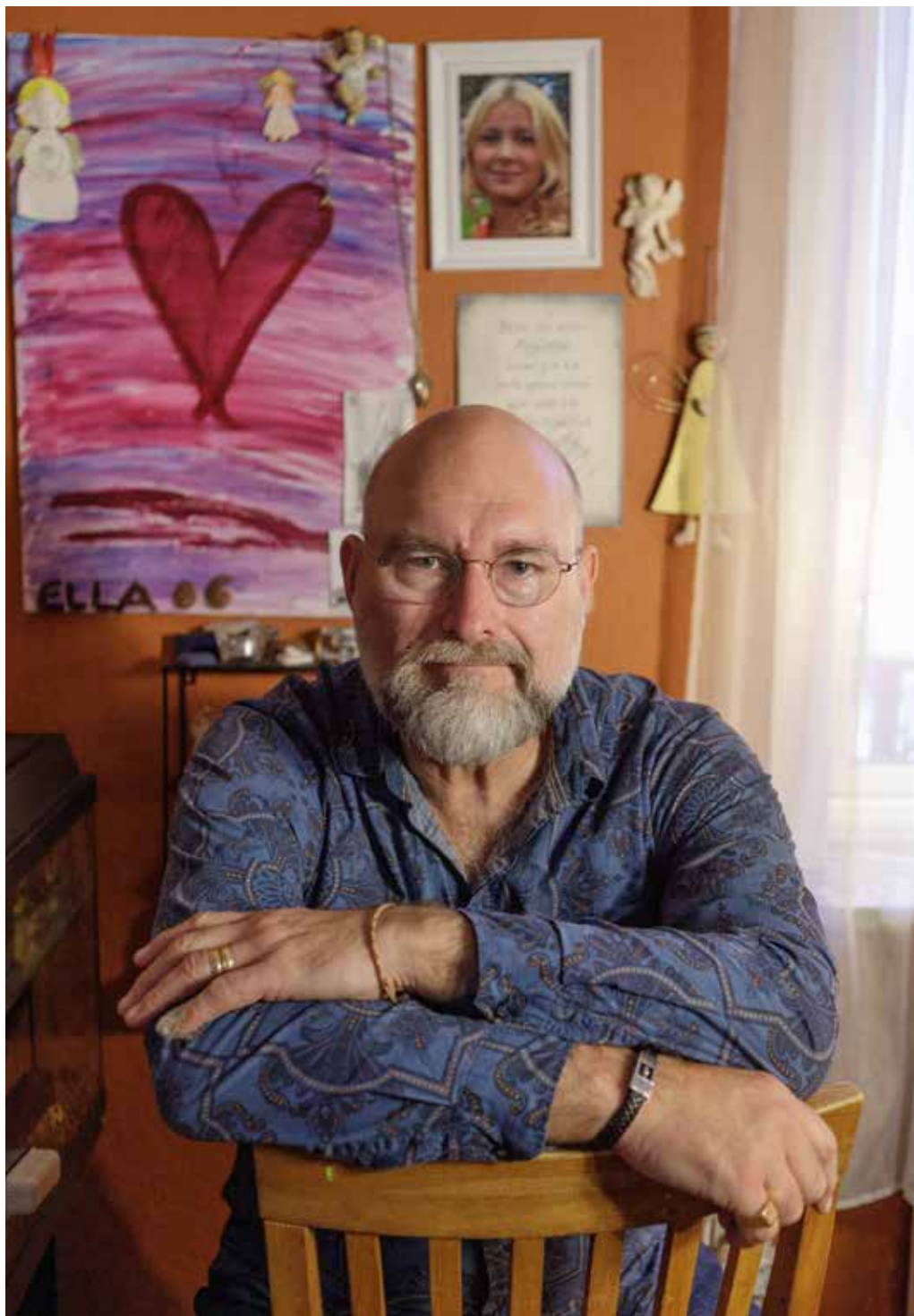
Livet går vidare

Tills slut kommer vardagen tillbaka. Livet rullar på. Men den kreativitet som förstärktes genom sorgen har hållit i sig över åren. Genom allt har musiken varit en bärande och helande kraft.

– Hur hemskt och illa det än är så kan det komma något positivt ur det.

Ola har ett eget band, Ola Engström band, som uppträder med ojämna mellanrum. Om sångerna från den första tiden var stämnda i moll så kan det idag lika gärna bli dur.

– Jag är mycket i en sinuskurva, det går upp och ner.

En vägg i vardagsrummet pryds av minnen av Ella.

Ola sträcker sig efter gitarren och börjar spela en av hans senare sånger, *Du är min ängel*. En sång om Ella som går i dur. Det uppstår en eftertänksam tystnad i rummet efter att sången är slut. Ola lägger ifrån sig gitarren.

– Det är så där det låter om jag ska känna efter hur det är nu. Jag tror inte att änglar finns men det är ju ganska skönt att kunna tänka så.

Han kan idag också tycka att det är fint att gå in i en kyrka och tända ett ljus.

– Jag kan tycka att det är ganska rogivande. Men jag säger som min gamla extramamma sa: Om man byter ut u mot o i Gud och lever efter det, då tror jag att det blir bra.

*Text: Ulf Boström
Foto: Hans Granqvist*

Hela livet ryms i bloggen

För ett år sedan insjuknade småbarnsmamman Emma Berkman i leukemi. På sin blogg bland inlägg om man och barn, katter och rabarberpajer, berättade hon öppet om sjukdomen.

– Det är ju inget hemligt, säger hon om valet att även blogga om de mörka stråken i livet. Men det var inte självklart från början.

Bloggen är ett naturligt sätt att dela med sig av vad som pågår i livet, menar Emma. Först var det tänkt för kompisarna men nu när hon är fru till Johan och mamma till Olivia, 7 år och Julia, 1,5 år har det också blivit ett sätt att kommunicera med släkt och vänner.

– Många av våra vänner finns i Mälardalenområdet, bloggen har blivit ett sätt för till exempel barnens farmor och farfar att följa oss.

Akut leukemi

Blogginläggen handlar om allt mellan himmel och jord som aktiviteter med man och barn, recept på rabarberpaj, katterna Dogge och Alice. Den 8 oktober 2020 skriver Emma blogginlägget med titeln ”Jag har cancer” där hon berättar om insjuknandet, sönderstuckna blodkärl och hur hon slutligen får diagnosen akut leukemi (AML). Emma resonerade att eftersom allt annat i livet finns med i bloggen så var det inte rimligt att vara tyst om cancern.

– Det är ju inget hemligt. Om bloggen är ett personligt ”arkiv” över mitt vuxna liv så vore det konstigt att lämna ute en så stor händelse.

Generationsgrej

Emma tror att det också handlar om inställning till cancer. Under be-

handlingen var fokuset och mantrat att cancer är övergående, men hon har full förståelse och är ödmjuk inför att andra förknippar cancer med död.

– Det kanske är en generationsgrej? Jag har så klart också haft mörkare dagar, men det generella fokuset och målet under min resa har varit att cancer är något jag har och sedan något jag haft. Sedan lever man vidare med erfarenheterna och ärren.

Ögonblick av omtänksamhet

Nyfikenhet var ett sätt för Emma att hantera behandlingen som innebar fem månader på Sunderby sjukhus. Hon följde dagligen sina provsvar i appen 1177 Vårdguiden och ville lära sig mer för att bättre förstå sjukdomen.

– Jag frågade om allt från färgen på provrören till detaljerna i min behandling. Tack och lov för tålmodig personal!

Det faktum att Emma insjuknade mitt under den rådande coronapandemin bjöd på särskilda utmaningar. Hon berättar om hur ensam hon var på sjukhuset eftersom patienterna inte fick träffas och besök inte var tillåtna på grund av smittorisken. Det blev extra viktigt att bygga relationer med de som fanns där, läkare, sjuksköterskor och undersköterskor, men

också lokalvårdare och sjukhuskyrkan. Små ögonblick av omtänksamhet var värdefulla.

– Som när en av servicepersonalen i avdelningens kök inte bara klickade ut sylt till kladdkakan utan ritade ett hjärta på tallriken.

När Emma summerade året 2020 i bloggen var det tydligt att de nära och kära är viktiga för hälsa och välbefinnande. Hon berättar att äldsta dottern, då 6 år gammal, reflekterade så klokt över att det var värt risken att Emma skulle kunna smittas av minsta förkylning om hon kom hem till familjen på permission.

– Hon sa ”Om man inte får träffa sina barn och pappan då blir man ledsen och ännu mer sjuk.”

Personlig tro

Emma är född i Seoul i Korea och kom till Sverige sex månader

Emma Berkman är till vardags pressekreterare och kommunikatör på stiftskansliet i Luleå.

För Emma Berkman var de goda relationerna med personalen under vistelsen på Sunderby sjukhus oerhört betydelsefulla.

Emma Berkman har bloggat sedan 1998 då hon gick i årskurs 8.

”
*Tron bara finns där.
 Den har alltid följt mig,
 i olika grad kanske men
 aldrig borta.*
 ”

gammal. Hon är uppvuxen med mamma Lena och pappa Kjell i Boden. Föräldrarna arbetade och var engagerade i Svenska kyrkan så under uppväxten tillbringade Emma mycket tid i kyrkans verksamheter. Och hon har många goda vänner från tiden i Svenska Kyrkans Unga.

Även om Emma inte tillbringar lika mycket tid som ideell i kyrkan idag beskriver hon sin personliga tro som självklar.

– Tron bara finns där. Den har alltid följt mig, i olika grad kanske men aldrig borta.

Efter cellgiftsbehandlingen lämnar hon genetikprov var sjätte vecka för att säkerställa att det inte finns några spår av cancerceller. Hon funderar en del före och efter varje provtagning och sedan när det närmar sig provsvar.

– Jag är så klart väldigt medveten om att det där lila provröret bär på livsviktiga nyheter. Men mellan de lila rören händer också livet.

*Text: Catrine Kostenius
 Foto: Hans Granqvist*

Här hittar du ett urval av det som händer i kyrkorna under advent, jul och nyår. Från första advent 28 november till trettiondagen 6 januari pågår Act Svenska kyrkans julinsamling **Bryt en tradition!** Tillsammans kan vi stoppa tvångsäktenskap, könsstympning och våld mot flickor genom att bidra med en gåva under julens gudstjänster, konserter, julmarknader och annat.

God jul och gott nytt år!

LÖRDAG 27 NOVEMBER

kl. 15-18 Adventskul. Adventskonsert i Nederluleå kyrka kl. 15 med Körkul, InBetween och Porsökyrkans barnkör. Tacomidag i Petrigården kl. 16-17. Anmälan senast 22 november till inger.asplund@svenskakyrkan.se. Kostnad mat: vuxen 60 kr, familj 160 kr, barn under 12 år gratis. Julpyssel i Petrigården kl. 16.15-18. Ingen kostnad.

FÖRSTA ADVENT

SÖNDAG 28 NOVEMBER

kl. 11 Mässa i advents- och jultid i Nederluleå kyrka. Nederluleå kyrkokör, Gammelstads blåsensemble. Du kan även följa gudstjänsten på Nederluleå församlings Facebooksida och webbplats. Försäljning av julklappar under kyrkkaffet. Hems-tickade sockar, vantar och andra julinspirerade saker samt Fairtradevaror.

kl. 11 Mässa i Bergnäs kyrkan.

kl. 15 Adventsgudstjänst i Benzeliugården i Bensbyn.

kl. 15.30 Adventsgudstjänst i Sörby kyrkan. Granen utanför Sörbyhallen tänds kl. 15 och efter det går vi i fackeltåg till kyrkan.

kl. 17 Mässa i Porsö kyrkan. Kören United Voices.

kl. 17 Gudstjänst med små och stora i Stadsö kyrkan. Mariakören, barnkörerna Kornet och Chorus.

TORS DAG 2 DECEMBER

kl. 14.30 Gudstjänst i Stillhetens rum, sjukhuskyrkan på Sunderby sjukhus.

FREDAG 3 DECEMBER

kl. 19 Julkonsert med Musikhögskolans i Piteå kammarkör under ledning av Erik Westberg.

LÖRDAG 4 DECEMBER

kl. 10-14 Glögg och pepparkakor i Sockenstugan i Gammelstad. Du har också möjlighet att tända ett ljus för julfriden.

kl. 14 Allsång i Nederluleå kyrka. Sjung med i advents- och jultidens favoritpsalmer! Vi sjunger så många psalmer vi hinner med under en timme.

kl. 15.30 Julspel i Nederluleå kyrka. Den första julen dramatiserad och tolkad av Nederluleå församlings pedagoger och musiker.

kl. 18 Julkonsert i Sörby kyrkan med Alviks blandade kör under ledning av C. Sundström.

ANDRA ADVENT

SÖNDAG 5 DECEMBER

kl. 11 Mässa i advents- och jultid i Nederluleå kyrka.

kl. 11 Gudstjänst i Bergnäs kyrkan.

kl. 14 Gudstjänst med små och stora i Brändöns missionshus.

kl. 16 Julkonsert i Nederluleå kyrka med Alviks blandade kör under ledning av Conny Sundström.

kl. 17 Gudstjänst med luciatåg i Porsö kyrkan. Du kan även följa gudstjänsten på Nederluleå församlings Facebooksida och webbplats.

kl. 17 Gudstjänst i Stadsö kyrkan. Kvartett ur Luleå-Gammelstads manskör.

kl. 18 Julkonsert i Sörby kyrkan med familjerna Andersson och Wiklund från Vidsel och Norrfjärden. Servering efter konserten.

ONSDAG 8 DECEMBER

kl. 18 Cafékväll i Balingegården med Bergnäs kyrkans arbetslag. Sång, musik och hembakt fika.

TORS DAG 9 DECEMBER

kl. 14.30 Gudstjänst i Stillhetens rum, sjukhuskyrkan på Sunderby sjukhus.

kl. 18 Julvandring för allmänheten i Örnäs gård. Följ med tidsmaskinen till år noll när Jesus föddes.

kl. 19 Lions luciakröning i Luleå domkyrka.

TREDJE ADVENT

SÖNDAG 12 DECEMBER

kl. 10 Gudstjänst med små och stora i Sörby kyrkan. Barnkören.

kl. 11 Gudstjänst i Bergnäs kyrkan. Blockflöjtskvintett. Du kan även följa gudstjänsten på Nederluleå församlings Facebooksida och webbplats.

kl. 11 Mässa i advents- och jultid i Nederluleå kyrka.

kl. 15 Vi sjunger in julen i Mjölkuddskyrkan. Julmarknad kl. 13-15. Barnens luciatåg kl. 13 och 15.

kl. 16 Händels Messias i Luleå domkyrka.

kl. 17 Mässa i Porsö kyrkan. Blockflöjtskvintett.

kl. 18 Julkonsert med Cantiamokören i Örnäs kyrka.

kl. 18 Den heliga staden. Julkonsert i Nederluleå kyrka med Mariakören och Luleå-Gammelstads manskör. Fri entré. Andakt.

LUCIADAGEN, 13 DECEMBER

kl. 19 Luciakonsert i Nederluleå kyrka med Nederluleå ungdomskör.

kl. 19 Luciakonsert i Stadsö kyrkan med Teen Gospel och Luleå River Choir.

TORS DAG 16 DECEMBER

kl. 14.30 Gudstjänst i Stillhetens rum, sjukhuskyrkan på Sunderby sjukhus.

act

Bryt en tradition!

Traditioner är invanda seder och bruk, språk och värderingar som förs vidare från generation till generation. De skapar ofta en trygg ram runt våra liv, vilket blir extra tydligt i samband med advent, jul och lucia. Men det finns också traditioner som är skadliga. Varje dag gifts fler än 30 000 flickor bort och fler än 10 000 flickor könsstympas. Var tredje flicka utsätts för våld under sitt liv – bara för att hon är flicka. Dessa traditioner måste brytas! Swisha din gåva till 900-1223, för allas rätt till ett värdigt liv.

FOTO: ULRIKA MALM SVT

FREDAG 17 DECEMBER

kl. 19.30 Julkonsert i Stadsökyrkan med Old Town Gospel. Fri entré.

LÖRDAG 18 DECEMBER

kl. 16 Adventskonsert med Luleå kammarkör i Örnässets kyrka.

FJÄRDE ADVENT

SÖNDAG 19 DECEMBER

kl. 10 Mässa i Sörbykyrkan.

Du kan även följa gudstjänsten

på Nederluleå församlings Facebooksida och webbplats.

kl. 11 Mässa i advents- och jultid i Nederluleå kyrka.

kl. 11 Mässa i Bergnäskyrkan.

kl. 18 Julkonsert i Nederluleå kyrka. Nederluleå kyrkokör och Gammelstads kammarorkester.

Klassiska carols och julpsalmer i arrangemang för kör och stråkorkester av John Rutter och A. Söderberg. Fri entré. Samarr Sensus.

kl. 16 Gudstjänst i Smedsbyns missionshus.

kl. 17 Musikgudstjänst i Porsökyrkan.

TORS DAG 23 DECEMBER

kl. 14.30 Gudstjänst i Stillhetens rum, sjukhuskyrkan på Sunderby sjukhus.

JULAFTON 24 DECEMBER

kl. 10 Samling vid krubban i Sörbykyrkan.

kl. 11-14 Julbön och jullunch i Örnäsgården. Max 70 personer. Först till kvarn.

kl. 11-14 Julaftonsfirande i Porsökyrkan. Vi vill fira julafton med dig! Alla små och stora

är välkomna. Vi börjar med julbord kl. 11.00, sedan blir det sång och lite pyssel vid borden innan tomten kommer på besök med julklapp till alla. Glöggmingel på kyrktoget kl. 12.45 och samling vid krubban kl. 13. Ingen kostnad men anmälan senast 14 december till Kristina Wallbing, 0920-27 70 61, kristina.wallbing@svenskakyrkan.se.

kl. 11 Julspel i Bergnäskyrkan. Sång/körsång och musik. Barnkörbarn och barn från Liten och stor medverkar. Vill du vara med i julspellet, kom till kyrkan kl. 10.

kl. 11 Levande julkrubba i Luleå domkyrka. Anställda och ideella spelar ett julspel om varför vi firar jul. Vad har jultomten med själva julen att göra? För barn och vuxna. Öppet genrep 21 december kl. 18.

kl. 11 Samling vid krubban i Stadsökyrkan. Stadsökyrkans körer och solister.

kl. 11 Samling vid krubban i Nederluleå kyrka.

kl. 17 Julbön i Nederluleå kyrka.

kl. 22.30 Julnattsmässa i Stadsökyrkan.

Instrumentalensemble.

kl. 22.30 Julnattsmässa i Mjölkuddskyrkan.

JULDAGEN 25 DECEMBER

kl. 05.30 och kl. 07 Julotta i Nederluleå kyrka. Nederluleå kyrkokör.

kl. 07 Julotta i Luleå domkyrka och Örnässets kyrka.

kl. 08 Julotta i Brändöns missionshus, Benzeliugården i Bensbyn, Mörögården i Mörön och Sörbykyrkan.

kl. 09 Julotta i Börjelslandets bygdegård.

ANNANDAG JUL 26 DECEMBER

kl. 11 Mässa i advents- och jultid i Nederluleå kyrka.

kl. 16 Julkonsert i Nederluleå kyrka med sångkvartetten Bel Canto och Kari Engesnes.

kl. 18 Julens sånger och psalmer i Bergnäskyrkan.

kl. 16 A Christmas Carol i Luleå domkyrka.

ONSDAG 29 DECEMBER

kl. 19 Mellandagskonsert i Örnässets kyrka. Eva Plumppu och Monica Wasberg med elever. Åsa Bäcklin och Mikael Strandelin sång, Nino Bisori violin.

NYÅRSAFTON 31 DECEMBER

kl. 17 Nyårsbön i Nederluleå kyrka.

NYÅRSDAGEN 1 JANUARI

kl. 11 Mässa i advents- och jultid i Nederluleå kyrka.

TRETTONDAGEN, TORS DAG 6 JANUARI

kl. 11 Gudstjänst med stjärnspel i Luleå domkyrka.

kl. 15 Musikgudstjänst i Nederluleå kyrka med barn- och ungdomskörer. Efteråt julgransplundring i Petrigården med dans, lek och tacobuffé och efterrätt. Kostnad middag: Vuxna 60 kr, familj 160 kr, gratis för barn. Anmälan senast 3 januari till inger.asplund@svenskakyrkan.se eller 070-190 16 57.

Med reservation för eventuella ändringar. Det här är ett urval av allt som händer i Svenska kyrkan i Luleå under advent, jul och nyår. Du hittar mer info på svenskakyrkan.se/lulea eller i appen Kyrkguiden.

MÅNDAG 6 DECEMBER

kl. 18. Jubileumskonsert på Finlands självständighetsdag i

Luleå domkyrka. Itsenäisyyspäivän juhla-konsertti tuomiokirkossa. Tomi Rätty, laulu, Kimmo Tuomaala, piano.

ONSDAG 15 DECEMBER KL. 18

De vackraste julsångerna på finska i Luleå domkyrka. Kauneimmat joululaulut tuomiokirkossa.

LÖRDAG 25 DECEMBER KL. 11

Julbön på finska i Luleå domkyrka. Joulukirkko tuomiokirkossa.

SÖNDAG 28 NOVEMBER

Syltsöndag i Diakonins hus, Nygatan 12, kl. 13-16. Vi firar inte bara första advent och skyltsöndag utan även en **SYLTSÖNDAG!** Afternoon Tea med underbara finska syltbakverk samt våfflor med sylt. All försäljning till förmån för Act Svenska kyrkans julinsamling.

Kom och fika för välgörenhet, hälsar församlingarnas sverigefinska verksamhet, Luulajan suomenkielinen seurakuntatoiminta.

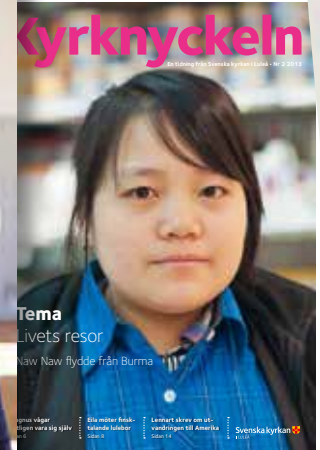
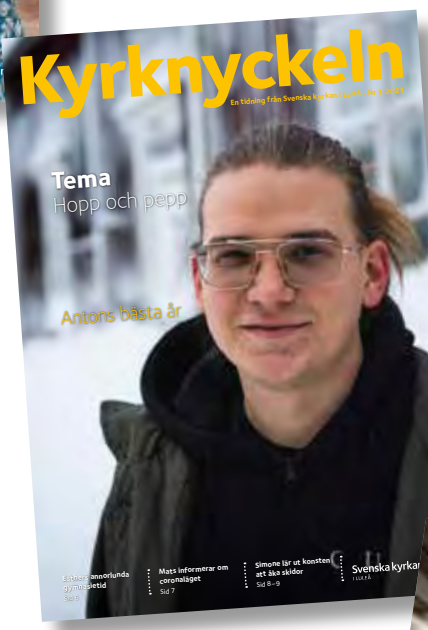
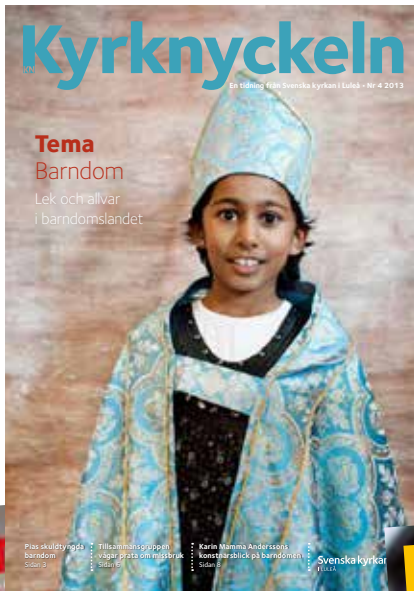
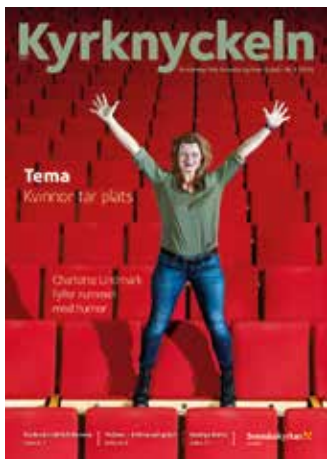
Årets julkalender inspelad i Gammelstad

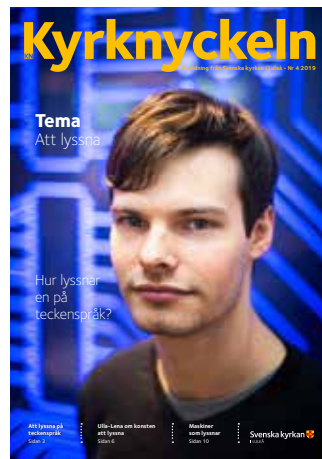
Årets julkalender i SVT heter En hederlig jul med Knyckertz. Den kommer att bjuda på en hel del kända miljöer från norr, bland annat Gammelstad och då framför allt Nederluleå kyrka. Huvudrollerna spelas av Gizem Erdogan och David Sundin. Julkalendern sänds i SVT från 1 december.

Julkonsert sänds från Nederluleå kyrka

På julafton kl. 20 visar TV4 "Strålande jul" – en stämningsfull julkonsert med artisterna Bo Kaspers Orkester, Tusse, Helen Sjöholm och Anna Stadling, Anna Bergendahl, Frida Öhrn, Kalle Moraeus och Philip Jalmelid. Dessutom deltar Gammelstads Kammarkör med solisterna Wilmer Heikkilä och Patricia Heredia samt Nederluleå barnkör. Konserten spelas in i Nederluleå kyrka 24 november. Skönsång och stämningsfull julmusik varvas med vackra bilder från världsarvet Gammelstads kyrkstad under bästa sändningstid. Konserten är ett samarbete mellan Luleå kommun, Luleå Business Region, Nederluleå församling och TV4:s produktionsbolag.

Återblick med eftervärme

I det sista numret bjuder vi på tillbakablickar genom ett urval tidningsomslag från 2013 och framåt. Kommer du till exempel ihåg volontären Andrea som inte tvekade att hjälpa till under den stora flyktingströmmen, läraren Rickards berättelse om mobbningen i tonåren som höll på att kosta honom livet, loppisentusiasten Sandra i temanumret om hållbar livsstil, och Rutviksbarnen Izabelle, Max och Ellen som tog oss med in i barnens värld?

Tack till alla er som har medverkat i Kyrknyckeln genom åren! Ni som så generöst har delat era liv och tankar med läsarna genom berättelser, som i sin tur har stimulerat till intressanta samtal och reflektioner om livsfrågor.

Hälsningar redaktionen

Krönika Charlott Rehnman

Jesus ger frid och fred

När det lider mot advent och jul börjar sångerna om Jesus växa sig allt starkare. Det är en återkommande tradition som skapar tro och hopp, minnen, stämning, närhet och eftertanke. Förhoppningsvis innebär det en slags julefrid, för det är verkligen hjärtevärmade sånger, jubelrop och Hosanna! Vi sjunger om Davids son, om Maria och Josef och vägen till Betlehem. Och i centrum av allt: Jesusbarnet.

Ingen jul utan Jesus. Hans födelse firas stort över hela den kristna världen. Vi firar det förunderliga mysterium som sker i julnatten när Gud blir människa.

Utan Jesus ingen kyrka, kristendom eller kristet julfrände. Inget jullov heller. Jesus födelse berör oss alla och på många sätt. I historien om Jesus finns ett igenkännande, för vi har alla fötts till världen, helt beroende av kärlek, skydd och omvårdnad.

Profeterna i bibeln hade talat om Fredsfurstens ankomst tusentals år tidigare. Det fanns en gemensam längtan efter Messias, som skulle komma för att befria och upprätta. När Jesus föds in i världen, kommer han som ett svar på människors längtan, därför är julevangeliet verkligen ett glädjebudskap för allt folk, i alla tider.

Jesus är en historisk person. Han är för många en läromästare och förebild. Ändå är Jesus för en kristen mer än så. Han är både Gud och människa. Jesus skapar tro. Jesus lindrar nöd. Jesus gör under. Jesus talar om himmelriket. Jesus helar sjuka och förvandlar människors liv. Jesus inbjuder till gemenskap. Jesus tröstar sörjande. Jesus förlåter synder. Jesus upprättar. Jesus tar emot barnen och välsignar. Jesus ger frid och fred. Jesus talar klarspråk. Gör upp med falskhet och ondska. Han undervisar och hjälper helt enkelt människor att leva och överleva i en många gånger komplicerad värld.

Jesus tänder ljus där tvivel finns. Ja, han är själva ljuset. Han är den som säger "kom" och "följ mig!" För en kristen är Jesus vägen till Gud och den fasta klippan att bygga sitt liv på. Namnet Jesus betyder Herren räddar/frälser. Utan Jesus vore människan och skapelsen förlorad och hänvisad till sig själv och sin undergång. Men genom Jesus försoningsverk finns räddningen tillgänglig för oss och hela skapelsen.

I våra kyrkor finns kors, krucifix med en lidande Kristus, eller triumfkrucifix som betecknar den triumf som den återuppståndne Jesus Kristus. Korset är en ständigt påminnelse om Jesus lidande och död för mänsklighetens frälsning. Korset är på samma gång en stark symbol för tron, hoppet och kärleken, uppståndelsen och livet.

"Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte ska gå under utan ha evigt liv. Ty Gud sände inte sin son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom."
(Ur Johannesevangeliet 3:16-17)

Charlott Rehnman, domprost
i Luleå domkyrkoförsamling

FOTO: ANDERS ALM

Kyrkstuga på stan

På fredagar och lördagar under andra, tredje och fjärde advent möter du anställda och volontärer från kyrkorna i Luleå i en kyrkstuga på stan. Det bjuds på glögg, pepparkakor och massor med tips om vad som händer i kyrkorna i jul. I kyrkstugan har du möjlighet att bidra till insamlingen för Act Svenska kyrkans julkampanj "Bryt en tradition".

FOTO: RAGNA TAMSEVIKON

Från barn till barn

Låt ditt barn köpa en julklapp till ett annat barn! Lämna julklappar som är nya och oinslagna till någon av kyrkorna i Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling från söndag 28 november, första advent, fram till söndag 18 december, fjärde advent. Det går även att lämna klappar under vardagar till Diakonins hus på Nygatan 12 i Luleå eller Nederluleå församlingsexpedition, Församlingvägen 12 i Gammelstad. Vi tar tacksamt emot julklappar, även presentkort, till barn och ungdomar i åldern 0-18 år. Julklapparna kommer att delas ut av diakonerna under december månad.

Predikoturerna upphör

Från och med 1 januari 2022 slutar Svenska kyrkan i Luleå att annonsera predikoturer i lokaltidningarna. Skälet till kyrkorådets beslut är för höga kostnader i förhållande till hur många som läser dessa. Sedan många år publiceras predikoturerna på församlingarnas webbplatser och de finns även tillgängliga via appen Kyrkguiden (se nedan).

Ett alternativ för dig som fortfarande vill få predikoturerna i pappersformat är att prenumerera på ett månadsutskick. Kontakta Luleå domkyrkoförsamling, telefon 0920-26 48 60, luleadomkyrko.bokning@svenskakyrkan.se eller Nederluleå församling, 0920-27 70 00, nederlulea.forsamling@svenskakyrkan.se så skickas det hem i brevlådan. Om du vill ha predikoturer från båda församlingarna räcker det att meddela en av dem.

Kyrkguiden

Med Svenska kyrkans mobilapp Kyrkguiden kan du hitta till Svenska kyrkan med hjälp av mobiltelefonen. Du kan också se vad som händer i kyrkan och planera gudstjänster och annat som du inte vill missa. Appen är gratis och finns för både iPhone och Android. I appen hittar du också församlingarnas kalendrar, mer information om kyrkorna och kontaktuppgifter.

Kyrknyckeln läggs ner

Richard Marklund, kyrkoherde i Nederluleå församling och ansvarig utgivare för Kyrknyckeln, sammanfattar en epok som går i graven.

– Kyrknyckeln kommer att bli saknad av många.

Det sista numret av Kyrknyckeln håller du i din hand. En tidning som funnits sedan 1977, från början en mycket enkel produktion från Nederluleå församling, som delades ut i brevlådorna av frivilliga krafter.

Genom åren har tidningen utvecklats fram till detta nummer som har tryckts i 37 000 exemplar och når alla hushåll i Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling. Sedan 2013 är det en samproduktion mellan de båda församlingarna under namnet Svenska kyrkan i Luleå. Målgruppen har först och främst varit vanliga medlemmar i Svenska kyrkan som sällan går i kyrkan, utom vid större högtider. Men den har också haft högt informationsvärde för de kyrkligt aktiva. Ambitionen har varit att sänka trösklarna till kyrkan. Första artikeln i tidningen har oftast varit ett porträtt med stor igenkänning. En vanlig Luleåbo med en intressant berättelse.

– Tidningen har ju utvecklats till en mycket proffsig produktion, säger Richard. Det är jättemånga porträtt som fått lyftas fram. Man har fått en inblick i andra människors liv, det har berört mig. Samtidigt har den haft ett existentiellt förhållningssätt i grunden. Jag tror att alla människor förhåller sig till något som är större än sig själv, sedan kan vi kalla det för tro eller något annat.

Undersökningen

En läsundersökning genomfördes 2019 på uppdrag av de bägge kyrkoråden. Resultat visade att Kyrknyckeln stod sig väl i relation till lik-

nande produktioner som dimper ned gratis i brevlådan. Samtidigt blev det tydligt att den trognaste läsekretsen bestod av äldre som var kyrkligt intresserade. Ungdomar och familjer mitt i livspusslet nåddes i lägre utsträckning.

En orsak till nedläggning är ekonomisk, medger Richard. Det är inte billigt att producera en tidning.

– Det finns ett sparande i det här. Samtidigt vill vi använda nya kanaler för att nå den unga målgruppen. Vi vill söka spets och det återstår att hitta den.

Det har hänt mycket när det gäller medier sedan Kyrknyckeln startade. Sociala medier som Facebook och Instagram, och inte minst webbplatsen, är sedan länge kompletterande kanaler i de båda församlingarna. Kyrknyckeln har funnits digitalt som bläddringsbar tidning ända sedan 2013 då samarbetet om tidningen började och den har även innehållit digitalt material via qr-koder.

Richard önskar större möjligheter till interaktion.

– Det bästa är att ha en relation, vi vill utveckla dialogen. Det finns en möjlighet till kommunikation som inte finns med en tidning på samma sätt.

Den trogna läsekretsen

Richard är väl medveten om att det finns en trogen läsekrets som är vana att få besök av kyrkan genom Kyrknyckeln fyra gånger per år.

– Vi arbetar på en lösning för den gruppen. Det kommer nog att bli ett månadsblad tillsammans med Domkyrkoförsamlingen som den som vill kan prenumerera på. Vi får vara noggranna på att lyssna, men det är klart att Kyrknyckeln kommer att vara saknad av många.

Framtiden

Nu väntar ett gediget arbete, ännu finns ingen färdig kommunikationsplan bortom Kyrknyckeln.

– Här gäller det att söka sig in i ny terräng. Vi vill nå dit vi inte har nått, det har varit kyrkans utmaning i alla årtusenden. Om fem år kanske vi kan säga det här blev ju fantastiskt bra, eller där bet vi oss själva i svansen.

Text: Ulf Boström

Foto: Anders Alm

Richard Marklund.

FOTO: MARIA LUNDSTRÖM PEDERSEN

Drop in-vigsel på alla hjärtans dag!

På alla hjärtans dag, måndag 14 februari, är Nederluleå kyrka i Gammelstad öppen för drop in-vigsel. Varför inte fria till din partner och fixa hindersprövning redan nu? Mer information om dagen kommer att publiceras på Nederluleå församlings webbplats.

Tack!

Ett stort tack till dig som bidragit med gåvor till försäljningen av grönsaker, frukt, bröd och annat hemlagat under tacksägelsehelgen i Nederluleå församling. Alla intäkter gick till Act Svenska kyrkan. Sammanlagt blev det 11 947 kronor från försäljningar och kollekt.

Sinnesromässa i Porsökyrkan

Fredag 17 december ses vi till sinnesromässa i Porsökyrkan kl. 18. Sinnesromässan är en enkel gudstjänst där vi firar nattvard. Vi delar våra tankar kring livet, det

som är ljusst och vackert, men också det som är mörkt och svårt. Vill du dela dina erfarenheter genom berättelse, musik, bild eller på något annat sätt, kom gärna en timme innan gudstjänsten börjar. Kontakt: Anders Hedberg, 0920-27 70 25 eller Susanne Larsson, 0920-27 70 73.

Go Bach to sleep

Go Bach to Sleep är ett vilo- och lyssningskoncept för orgel med relaterade klaverinstrument. Välkommen till en stund av vila och lyssnande i skenet av levande ljus, söndag 20 februari kl. 15-16.30 i Sörbykyrkan. Ta av dig skor och ytterkläder och ta på raggsockor, svep in dig i en filt och använd kudden som stöd för din vilostund. Du får ligga ned i bänken om du vill. Efteråt bjuds det på Afternoon Tea. Det finns möjlighet till samtal och en visning av orgeln för den som vill.

Skapardag med återbruk

Vill du prova olika tekniker i återbruk? Kom och var med på en skapardag med återbruk i Porsökyrkan söndag 27 februari kl. 12-16.30. För den som vill finns möjlighet att delta i återbruksutställning under gudstjänsten, samma dag kl. 17. Enkel lunch och enkel middag kostar 100 kr. Anmälan senast 21 februari till Kristina Wallbing, 0920-27 70 61 eller kristina.wallbing@svenskakyrkan.se.

Diakoni i centrum

Vänd dig till Diakoni i centrum på Nygatan 12 om du behöver andligt, själsligt eller praktiskt stöd. Du kan även få stöd gällande privatekonomiska frågor och råd om hur man kontaktar andra samhällsaktörer. Rådgivning och stödsamtal är kostnadsfria. Du kan även få hjälp på finska. Öppettider: måndagar, torsdagar och fredagar kl. 8.30-11 samt tisdagar 8.30-10. Onsdagar endast bokade besök. Telefrottid: måndag-fredag kl. 8.30-12, 13-15, ring 0920-26 48 58. Julafton 24 december hänvisas besökare till julfrände i Örnäsgården eller Porsökyrkan. Diakoni i centrum har stängt julafton och trettondagen.

Grattis! Irene Noppa, Luleå, vann boken "Vem såg mig då" som lottades ut i förra numret.

Kyrkovalet
19 SEP 2021

Så gick det i kyrkovalet 2021. Söndag 19 september var det val i Svenska kyrkan. I Luleå domkyrkoförsamling röstade 16,41 procent av de röstberättigade i valet till kyrkofullmäktige. En minskning med 1,3 procentenheter sedan valet 2017. Fyra nomineringsgrupper är nya. I valet till kyrkofullmäktige i Nederluleå församling deltog 16,60 procent av de röstberättigade. En minskning med 0,92 procentenheter sedan föregående val. Tre nomineringsgrupper är nya. Ledamöterna är valda för perioden 2022-2025. Här presenteras resultatet.

Nomineringsgrupp, röster och mandatfördelning i Nederluleå församling

Arbetarepartiet - Socialdemokraterna (s)
38,40 %, 9 mandat
Borgerligt alternativ (BorgA)
6,09 %, 2 mandat
Centerpartiet (c)
10,30 %, 3 mandat
FRIMODIG KYRKA (FK)
5,64 %, 1 mandat *Ny!*
Kristdemokrater i Svenska kyrkan (kr)
6,13 %, 2 mandat
Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK)
18,50 %, 5 mandat
Sverigedemokraterna (SD)
5,08 %, 1 mandat *Ny!*
Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK)
9,85 %, 2 mandat *Ny!*

Samtliga valresultat för kyrkofullmäktige, stiftsfullmäktige och kyrkomötet finns på svenskakyrkan.se/kyrkovalet/valresultat. Där finns även namnen på alla som valts till ledamöter.

Nomineringsgrupp, röster och mandatfördelning i Luleå domkyrkoförsamling

Arbetarepartiet - Socialdemokraterna (s)
45,82 %, 16 mandat
Centerpartiet (c)
7,47 %, 3 mandat
FRIMODIG KYRKA (FK)
3,98 %, 1 mandat *Ny!*
Kristdemokrater i Svenska kyrkan (kr)
4,41 %, 2 mandat
Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna (MPSKDG)
4,13 %, 1 mandat *Ny!*
Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK)
17,90 %, 6 mandat
Sverigedemokraterna (SD)
5,10 %, 2 mandat *Ny!*
Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK)
11,19 %, 4 mandat *Ny!*

FOTO: SHUTTERSTOCK

Lita på att det ljusnar

Det finns en toalett i korridoren på jobbet som är en övning i tillit. Den fick för något år sedan en lättare uppsnyggning och i samband med det också ny belysning. Det är armaturen som är utmaningen. Den tänds och släcks med någon form av sensor som känner av när man kommer in i rummet. Det gör den också, men en liten, liten stund för sent för att det skall kännas bekvämt.

Jag har mitt arbetsrum så till att jag ser både dörren och rörelsemönstret hos de besökande som behöver använda faciliteterna. De går in, men hittar ingen lysknapp på insidan, kommer ut, letar efter lysknappen på utsidan men hittar den inte där heller. Sedan går de – mycket tvekan – in igen, stannar i dörröppningen och ser ännu mer osäkra ut. Det är i det läget jag brukar ropa från mitt rum: «Gå in bara, det tänds med tiden».

Den upprepade ögonblicksbilden är omöjlig att inte utveckla. Situationen är alltför bekant för att man skall kunna motstå frestelsen att sätta den i ett större sammanhang. Den rör alla de tillfällen i våra liv då ljuset inte

tänds i tid, då mörkret är det enda man ser. Och jag är i gott sällskap just här. Tomas Tranströmer har samma tanke i en av sina mest kända och älskade dikter, Schubertiana. Där skriver han om att det är så mycket vi måste lita på för att kunna leva vår dagliga dag utan att sjunka genom jorden. »Som när ljuset slocknar i trappan och handen följer – med förtroende – den blinda ledstången som hittar i mörkret».

Alltför ofta tvingas man inse att livsvandringen inte består av en rad val där man i lugn och ro kan fundera över vilken väg som är den rätta och bästa. Förr eller senare kommer vi till de passager där ljuset av någon anledning släcks och det kommande steget är allt annat än givet. Det finns ingen lysknapp vare sig på insidan eller utsidan. Att gå vidare kräver ett mod man inte känner sig äga. Den som varit eller är här, vet. Men hos Tranströmer finns inte

bara det plötsligt mörklägda trapphuset. Där finns också den ledstång som i överförd mening kan vara Gud, men också någon av alla oss andra.

För det är här vi kommer in, vi som har varit där och liksom provgått en liknande mörkersträcka. Vi är många, och vi är inte några experter på mörkerseende. Det enda vi egentligen har att ge är vår erfarenhet. Med den kan vi bli varandras ledstänger, ett vikarierande hopp för den som just då ingen ljusning ser. Det är då vi får

viska till varandra: Vi får lita på att det kommer att ljusna. Öva oss i det som är tillvarons läskigaste och vackraste palindrom: Tillit. Likadant om man läser det framlänges som baklänges. Eller som jag hörde mig själv säga när en nyfunnen vän stod i den där dörröppningen på jobbet och såg konfunderad ut: Man måste bara gå in i mörkret och lita på att det ljusnar.

FOTO: MARIA LUNDESKÄR

Text: Tomas Sjödin

BRYT EN TRADITION

Vi lever alla under samma himmel och har samma rättigheter. Men beroende på var vi föds eller vilket kön vi har ser verkligheten olika ut. Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med andra kyrkor, organisationer och tusentals frivilliga runtom i världen för att stoppa tvångsäktenskap, könsstympning och våld mot flickor.

#BRYTENTRADITION

EN AV TRE FLICKOR
UTSÄTTS FÖR VÅLD
UNDER SITT LIV.

FLER ÄN 30.000
FLICKOR GIFTS BORT
VARJE DAG.

 = 100 FLICKOR

FLER ÄN 10.000
FLICKOR KÖNSSTYMPAS
VARJE DAG.

Tillsammans kan vi göra skillnad. Din gåva gör det möjligt!

SWISHA DIN GÅVA TILL 900 1223

PG 90 01 22-3 BG 900-1223

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan